

Glossariy

3.5 Hayotning hujayrasiz shakllari. Viruslar

- 1.Virus- hujayrasiz, faqat boshqa tirik hujayralarda ko‘payadigan zarralar",Genetik material va oqsil qobig‘idan tashkil topgan
- 2.Genom-virus DNK yoki RNK shaklida bo‘lgan genetik material,Virusning ko‘payish va funksiyalarini boshqaradi
- 3.Kapsid-virusning oqsildan tashkil topgan qobig‘i,Genetik materialni himoya qiladi
- 4.Lipid qobiq-ba'zi viruslardagi yog‘li tashqi qobiq,virusning hujayraga birikishini osonlashtiradi
- 5.Antigen- virus yuzasidagi oqsillar, immun tizim tomonidan aniqlanadi,Immun javobni keltirib chiqaradi
- 6.Adsorbsiya-virus hujayraga birikishi,virusning hujayraga kirish jarayoni
- 7.Penetratsiya-virus hujayraga kirishi,genetik materialni ichkariga yuborish
- 8.Replicatsiya-virus genetik materialining ko‘payishi,virusning ko‘payish bosqichi
- 9.Transkripsiya-virus RNK ga asoslangan genetik kodni oqsil sintezi uchun o‘qilishi,oqsillar ishlab chiqariladi
- 10.Lizat-virus hujayra devorini buzishi,viruslar yangi shaxslarni chiqarish uchun hujayrani tobuzadi
- 11.Lytic sikl-virus tez ko‘payib hujayrani buzishi jarayoni,tez yuqumli viruslarda uchraydi
- 12.Lizogenik sikli-virus DNK hujayra genomiga integratsiyalanishi va uzoq yashashi,"virus hujayrada faol bo‘lmay turadi, keyin faollashadi"
- 13.Bakteriofag-bakteriyalarni yuqtiruvchi virus,genetik tadqiqotlarda keng qo‘llaniladi
- 14.Viral kasallik-viruslar sababli yuzaga keladigan kasalliklar,"Gripp, OIV, COVID-19 kabi kasalliklar"

15.Vaktsina-virusga qarshi immunitet hosil qiluvchi preparat,virus yuqumli kasalliklarning oldini oladi

16.Virion-"to'liq, ko'payishga qodir virus zarrasi",kapsid va genetik materialdan tashkil topgan

17.Mutatsiya-virus genomida o'zgarishlar,virusning yangi turlarining paydo bo'lishi

18.Host (mezbon)-virus ko'payadigan hujayra yoki organizm,virus faqat mezbon hujayrada ko'payadi

19.Prion-"yuqtiruvchi oqsil, virusdan farqli ravishda DNK yoki RNK yo'q",Neyrodegenerativ kasalliklarni keltirib chiqaradi

20.Viroid-"virusga o'xshash, faqat RNK dan iborat mikroskopik zarralar",o'simliklarda kasallik hosil qiladi